

තොරතුරු කළමනාකරණයේ සංවර්ධනයට මනා පිටිවහලක්

මානව සම්පත් වර්තමාන දියුණු තත්වයට හේතු වී ඇත්තේ මිනිසාගේ බුද්ධිමය ක්‍රියාකාරීත්වයේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස බිහිවන තොරතුරු. එසේ නැතහොත් දැනුම් පසුකාලීන පරපුරට භාවිත කළ හැකි අයුරින් වාර්තාගත කිරීමට ඇති හැකියාවයි. අධ්‍යාපනය, පර්යේෂණය, ආර්ථික කටයුතු, දේශපාලන කටයුතු, සංස්කෘතික කටයුතු ආදී විවිධ කාර්යයන් නිසා මානව දැනුමට එකතුවන තොරතුරු මනා ප්‍රවාහයක් බවට පත්ව තිබේ. පර්යේෂණ හා ප්‍රවර්ධන කටයුතු, කර්මාන්ත, ව්‍යාපාර, රාජ්‍යතාන්ත්‍රික, අධ්‍යාපන හා පුහුණු කිරීම් ආදී මේ කිහිපම ක්ෂේත්‍රයකදී හෝ තොරතුරු ලබා ගැනීම, සැකසීම, ගබඩා කිරීම, හා සන්නිවේදනය යන කාර්යයන් කිරීමට සිදුවේ. මේ සඳහා අත්‍යවශ්‍ය මූලික අංගයක් වී ඇත්තේ තොරතුරු හරහා එන දැනුමයි. භාණ්ඩයක් ලෙස "තොරතුරු" ගතහොත් එහි අගය ක්ෂය වීමක් හෝ වටිනාකම අඩු වීමක් සිදු නොවේ.

ලොව දසක රටවල්, මහද්වීප, ගම් නියම් ගම් වෙන් කෙරුණු කඩඉම්, දේශස්මා අතරුදහන් වෙමින් එකම ලෝක ග්‍රාමයක්, විශ්ව ගම්මානයක් බවට පත්ව තිබෙනු පෙනේ. පරිගණකයත්, විද්‍යුත් සන්නිවේදන ක්‍රමත්, එන්ජිනා තාක්ෂණයත් හා එකට අත්වැල් බැඳගනිමින් තොරතුරු තාක්ෂණය අප වසන නූතන සමාජය වෙළා ගනිමින් පවතී. නූතන තොරතුරු සමාජයේ අලුත්ම නැමියාව දැනුම කළමනාකරණය (Knowledge Management) පිළිබඳ සංකල්පය ක්‍රියාවට නැංවීමයි. දැනුම නිපදවීම, එක්රැස් කිරීම හා ගබඩා කිරීම හා සන්නිවේදනය මෙම ක්‍රියාදාමයේ ප්‍රධාන තැනක් ගනී. මෙය ඉතා ඈත අතීතයේ සිටම මානව ශිෂ්ටාචාරය හා බැඳී පවතී.

නූතන යුගයේ විද්‍යුත් ජනසන්නිවේදනය මඟින් ලබා ඇති දියුණුවත්, පොත්පත් ප්‍රකාශනය සම්බන්ධයෙන් ලබා ඇති දියුණුවත්, ප්‍රවාහන සේවා අතින් ලබා ඇති දියුණුවත් නිසා විශ්ව දැනුම් සම්භාරය එක් රටකට හෝ එක් ජාතියකට සීමා නොවී සමස්ත මානව වර්ගයාටම අයත් විශ්ව දැනුම් ජාලයක් බවට පත්වී තිබේ. තොරතුරු යනු සම්පතකි. පාරිභෝගික භාණ්ඩයකි. එහෙත් ලොව අවශේෂ සම්පත් හා භාණ්ඩ මෙන් නොව "තොරතුරු" සම්පත භාවිතය නිසා අඩු වී, වියැකී, සිඳී නොයයි. තොරතුරු නිරතුරුවම සන්නිවේදනය විය යුතුය. ප්‍රචාරණය කළ යුතුය. මෙසේ සන්නිවේදනය හෝ ප්‍රචාරණය වූ තොරතුරු පාදක කොට පර්යේෂණ හා නව දැනුම බිහි වන අතර නව දැනුම නිසා ලෝකය සංවර්ධනය වේ. තොරතුරු සන්නිවේදනය අඩු වූ විට පර්යේෂණ හා දැනුමද හීන වෙයි. අධ්‍යයනය

සමාජ සංවර්ධනයට තුඩුදී ඇති ප්‍රධානතම හේතුව තොරතුරු සන්නිවේදනයේ ශීඝ්‍රතාවයි. මේ නිසාම අප අද ජීවත්වන සමාජය දිනෙන් දින තොරතුරු පාදක සමාජයක් බවට පත්වී ඇත.

ලෝකයේ සෑම රටක්ම ක්‍රමයෙන් වැඩි වැඩියෙන් තොරතුරු පරිභෝජනය කරමින් නව තොරතුරු සමාජයක් වෙත පියනගනු පෙනේ. මෙසේ දැනුම නිෂ්පාදනය ඉහළ යෑමත් සමඟ එකී දැනුම කළමනාකරණය කිරීමේ අවශ්‍යතාවද ඉතා දැඩි ලෙස ඉස්මතු විය. දැනුම කළමනාකරණය කිරීමෙන් ඕනෑම අයකුට, ඕනෑම වෙලාවක ඕනෑම තොරතුරක් ඉතා පහසුවෙන් ලබාගත හැකිය.

දැනුම කළමනාකරණයේදී වර්තමානයේ වැදගත් වන සාධක වන්නේ රජය, ආර්ථිකය, දේශපාලනය, සමාජය හා අධ්‍යාපනයයි. මේ අනුව දැනුම උත්පාදනය, සංවර්ධනය සහ ආරක්ෂා කිරීම නැතහොත් දැනුම කළමනාකරණය සංවිධානයක ප්‍රධාන කාර්යයකි.

සමාජ සංවිධානයක ආයතනික අරමුණු සාක්ෂාත් කර ගැනීම සඳහා කාර්යයන් සැලසුම් කිරීම, සංවිධානය කිරීම, අධීක්ෂණය කිරීම හා පාලනය කිරීම යන සෑම ක්‍රියාවලියක් සඳහාම තොරතුරු අවශ්‍ය වේ. තොරතුරු නොමැති විට මෙම ක්‍රියාවලි ඇතහිටිනු ඇත. මේ නිසා තොරතුරු, ආයතනයක ජීව රුධිරය (Life Blood of a Business) ලෙස හැඳින්වේ. එසේම වර්තමාන ව්‍යාපාර සංවිධාන තරගකාරීත්වය ජයගැනීම සඳහා තොරතුරු නමැති මෙම සම්පත භාවිත කරයි. ඒ අනුව පාරිභෝගිකයා, සැපයුම්කරු වැනි පාර්ශ්ව සමඟ සම්ප සම්බන්ධතා ඇති කර ගැනීමට, උපායශීලී සැලසුම් සකස් කිරීමට හා ක්‍රියාත්මක කිරීමට තොරතුරු පද්ධති අත්‍යවශ්‍ය වේ. එහෙයින් වර්තමානයේදී තොරතුරු උපායශීලී සම්පතක් ලෙස (Strategic Resource) මෙන්ම තරගකාරී වාසි (Competitive Advantages) ලබාගැනීමේ මූලාශ්‍රයක් ලෙසද සලකනු ලැබේ.

මෙලෙස කළමනාකරණය කළ දැනුම භාවිත කිරීම ආයතනයක අරමුණු සාක්ෂාත් කර ගැනීමට ප්‍රබල පීච්ච්ඟලක් වන අතර වර්තමානයේ රටක ආර්ථික හා සාමාජීය සංවර්ධනයේ ප්‍රධාන සාධකයද එයයි. එබැවින් රටම ආර්ථික පිරිහීමකට ලක්ව ඇති මෙවන් අවස්ථාවක නිසි පරිදි කළමනාකරණය කළ දැනුම භාවිතයෙන් රට සංවර්ධනය කිරීමට දායක වීම ඔබේත් මගේත් සමාජ වගකීමක් ලෙස කටයුතු කරමු.

**■ ගිවෙන්නේ යානිකා නන්දසේන
වරලත් පුස්තකාලයාධිපතිනි
ජාතික විගණන කාර්යාලය**